

Karadeniz'in sarp yollarında ilerlerken, göz alabildiğine uzanan yeşilin içinde kaybolmuş gibiydim. Hava serin, bulutlar dağların eteklerine sığınmıştı. Yükseldikçe rüzgarın uğultusu daha da belirginleşti; sanki doğa kendi şarkısını söylüyordu. Yol kenarında duran ahşap evlerden gelen duman kokusu, sıcacık bir yuvanın habercisi gibiydi. Yanımdan geçen yaşlı bir adam, sırtında odun demetiyle yavaşça yürüyordu. (1)Yaylaya mı(2)(3) diye sordu, başımı salladım. O sırada bulutların arasından bir anlık süzülen güneş ışığı, dağların doruklarını altınla boyadı.

Yaylaya vardığımda, sis gözlerimin önüne ince bir tül gibi serilmişti. Havanın temizliği, şehrin boğucu havasını unutturdu. Küçük bir ahşap evin önünde oturan yaşlı teyze, elindeki yünleri dikkatle eğiriyordu. Burada bulutlar yere iner evladım(4) dedi. Etrafıma bakındım(5) gerçekten de bulutlar, gökyüzü adeta ellerimi uzatsam tutacaktım gibi yakın geliyordu. Yükseklerde dolaşırken sessizlikle iç içe geçen kuş cıvıltıları ve yayladan gelen inek çanlarının sesi, zamanı durdurmuş gibiydi. Bu doğanın içtenliği, insanı şehirden koparıp başka bir dünyaya taşıyordu; sanki bir masalın içinde yürüyordum.

Soru 1) Yukarıda verilen metnin türünü belirleyiniz. Belirlediğiniz metin türünün özelliklerinden üçünü, metinden örnek vererek açıklayınız.

Soru 2) Parçada ayraçlarla belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

() () () () ()

Sabahın ilk ışıkları yavaşça ufku aydınlatırken, denizin dalgaları kayalıklara usulca vuruyordu. Martıların çığlıkları, uykusunu yeni yeni açan şehrin sokaklarına yankılanıyordu. Gökyüzü pembeden turuncuya dönerken, deniz adeta bu renk cümbüşüne bir ayna tutuyordu. Balıkçı tekneleri, sakin suyun üzerinde hafifçe sallanırken, balıkçıların birbirine seslenişleri rüzgara karışıyordu. Şehrin uykusundan uyanıp hayata karışan bu anlar, sanki zamanın yavaşça akıp gittiği, anıların yeniden doğduğu bir masal gibiydi.

Soru 3) Yazarın üslubunu değerlendiriniz. Hangi anlatım biçimleri ve teknikleri kullanılmıştır? Bunların metnin ifade gücüne etkisini açıklayınız.

Mektebin bahçesi de Avrupa usulü tanzim edilmiştir; düzenli aralıklarla dikilmiş çiçekler, çakıllarla döşenmiş yürüyüş yolları ve demir parmaklıklı banklar bahçenin zarif görünümünü tamamlar. Sabah ve ikinci teneffüslerinde öğrenciler bahçede toplanır, Fransız şarkıları mırıldanarak dolaşırız. Bazı kızlar, ellerinde ince dantelli şemsiyeleriyle bahçede yürüyüş yapar, yeni öğrendiğimiz dans adımlarını birbirimize öğretiriz. Bu mektebin kızlarına şehirde başka gözle bakarlar. Bu kızların daha kültürlü, daha ince ruhlu olduklarına inanırlar; fakat aynı zamanda fazla Avrupalılaştırmış oldukları için biraz da yadırganırız. Ailelerimiz bile bazen bu modernleşmenin sınırlarını tartışır; bazıları bu eğitimi geleceğin ışığı olarak görürken, bazıları da geleneklerden uzaklaştığımızdan endişe eder.

Soru 4) Bu metinden dönemin sosyal ve kültürel yapısı hakkında hangi çıkarımlarda bulunabiliriz? Metindeki ayrıntılara dayanarak açıklayınız.

Ah, neden böyle yapıyorum? Niçin ona karşı bu kadar sertim? Halbuki içimde bir özlem var; ona doğru koşmak, sarılmak istiyorum. Ama hayır, yapamam! Onunla göz göze gelmek bile beni çıldırtıyor. Beni anlamıyor, anlamayacak da... Belki de sorun bende; gururumdan mı, yoksa korkumdan mı kaçıyorum ondan? Keşke kalbimle aklım aynı şeyi söyleyebilseydi...

Soru 5) Yukarıdaki metinde hangi anlatım tekniği kullanılmıştır? Sebebiyle birlikte açıklayınız.

Soru 6) Mehmet Kaplan, "Hikâyede vak'a basit, konu basmakalıp olmakla beraber, anlatış tarzı yenidir." ifadesiyle hikâyenin hangi özelliklerini vurgulamaktadır? Bu yaklaşımı edebi açıdan değerlendiriniz. Yazara göre edebi metindeki en önemli özellik ne olabilir?

